

Magdalena Mosionek-Schweda

Wspieranie rozwoju społeczeństwa informacyjnego ze środków Unii Europejskiej na przykładzie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Ekonomiczne Problemy Usług nr 88, 522-530

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MAGDALENA MOSIONEK-SCHWEDA

Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu

**WSPIERANIE ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO ZE ŚRODKÓW
UNII EUROPEJSKIEJ NA PRZYKŁADZIE REGIONALNEGO PROGRAMU
OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO**

Wprowadzenie

Pojęcie „społeczeństwo informacyjne” (SI) pojawiło się po raz pierwszy w latach 60. XX wieku w Japonii. Termin „johoka shakai” oznaczający „społeczeństwo komunikujące się poprzez komputer” lub po prostu „społeczeństwo informacyjne” został pierwotnie użyty w 1963 roku przez Tadao Umesao w artykule przedstawiającym społeczeństwo japońskie, w którym coraz większe znaczenie dla rozwoju miała informacja i technologia¹. Na początku XXI wieku koncepcja społeczeństwa informacyjnego stała się jedną z najważniejszych kategorii politycznych, determinując strategię rozwoju cywilizacyjnego i społecznego najbardziej rozwiniętych regionów świata, w tym także Unii Europejskiej². Brak jest jednak jednej, powszechnie akceptowanej definicji tego zjawiska. W większości definicji podkreśla się znaczenie informacji jako najistotniejszego w dzisiejszych czasach zasobu wykorzystywanego w gospodarce. „Społeczeństwo informacyjne to społeczeństwo, które nie tylko posiada rozwinięte środki przetwarzania informacji i komunikowa-

¹ J.S. Nowak, *Społeczeństwo informacyjne – geneza i definicje*, w: *Społeczeństwo informacyjne. Doświadczenie i przyszłość*, red. G. Bliźniuk, Polskie Towarzystwo Informatyczne, Katowice 2006, s. 9.

² K. Doktorowicz, *Koncepcja społeczeństwa informacyjnego w polityce Unii Europejskiej*, w: *Polskie doświadczenia w kształtowaniu społeczeństwa informacyjnego: dylematy cywilizacyjno-kulturowe*, materiały z konferencji naukowej, Kraków 2001, s. 97–98.

nia, lecz środki te są podstawą tworzenia dochodu narodowego i dostarczają źródła utrzymania większości społeczeństwa”³.

W ramach Unii Europejskiej koncepcja społeczeństwa informacyjnego polega nie tylko na wykorzystywaniu nowych technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK lub ICT) i sieci dla zwiększenia konkurencyjności gospodarki, ale bierze ona również pod uwagę działania mające na celu zapewnienie powszechnego dostępu do podstawowych usług informacyjno-komunikacyjnych oraz przeciwdziałanie procesom wykluczenia społecznego. Wyrazem tego jest opracowana w 1997 roku przez Luca Soete’a (jednego z unijnych ekspertów w dziedzinie SI) definicja społeczeństwa informacyjnego, zgodnie z którą jest to: „(...) społeczeństwo, gdzie technologie gromadzenia oraz transmisji informacji i danych są dostępne powszechnie po niskich kosztach. Powszechnemu wykorzystaniu informacji i danych towarzyszą organizacyjne, komercyjne, społeczne i prawne zmiany, które determinują zarówno sferę zawodową, jak i całe społeczeństwo”⁴.

Na gruncie polskim idea SI jest oczywiście realizowana zgodnie z unijną koncepcją. W roku 2008 rząd opracował *Strategię rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce do roku 2013*, w której zagadnienie to zostało zdefiniowane jako: „społeczeństwo, w którym przetwarzanie informacji z wykorzystaniem technologii informacyjnych i komunikacyjnych stanowi znaczącą wartość ekonomiczną, społeczną i kulturową”⁵. Wśród źródeł finansowania działań wynikających z celów *Strategii* znajdują się także fundusze strukturalne UE dostępne w Polsce w ramach programów operacyjnych, w których na realizację projektów z zakresu SI zarezerwowano kwotę ponad 4,3 mld euro⁶. W artykule przedstawiono rozwiązania przyjęte w tym zakresie w województwie kujawsko-pomorskim wraz z wybranymi przykładami dofinansowanych projektów, które mają przyczynić się do budowy społeczeństwa informacyjnego w regionie.

1. Fundusze wspierające rozwój społeczeństwa informacyjnego w województwie kujawsko-pomorskim

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego (RPO WK-P) został podzielony na siedem tematycznych osi priorytetowych, w ramach których wspierane są projekty przyczyniające się do „poprawy konkuren-

³ T. Goban-Klas, P. Sienkiewicz, *Społeczeństwo informacyjne: Szanse, zagrożenia, wyzwania*, Wyd. Fundacji Postępu Telekomunikacji, Kraków 1999; cyt. za: J.S. Nowak, *op. cit.*, s. 2.

⁴ L. Soete, *Building the Information Society for All Us, Final policy report of the high level expert group*, Brussels 1997, s. 16.

⁵ *Strategia rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce do roku 2013*, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Warszawa 2008, s. 2.

⁶ *Ibidem*, s. 31.

cyjności województwa oraz spójności społeczno-gospodarczej i przestrzennej jego obszaru⁷. Łączna wartość środków zaangażowanych w realizację planowanych działań wyniesie około 1245 mln euro, z czego 1118,8 mln euro stanowić będą fundusze publiczne, w tym 951 mln euro pochodzić będzie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego⁸.

Tabela 1

Cele, terminy konkursów oraz alokacja finansowa na działania zawarte w Osi Priorytetowej 4 „Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego” RPO WK-P

Nazwa działania	Terminy naboru	Alokacja finansowa na działanie	Cel działania
4.1 Rozwój infrastruktury ICT	14.06.2010 r. – 25.06.2010 r.	9 664 076 € (38 580 731 PLN)	Stworzenie bazy dla wdrożenia nowoczesnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych
	Marzec 2012 r.	4 000 000 € (18 108 000 PLN)	
4.2 Rozwój usług i aplikacji dla ludności	01.03.2010 r. – 12.03.2010 r.	5 356 000 € (22 049 924 PLN)	Stosowanie w usługach publicznych technologii informacyjnych oraz komunikacyjnych
	Marzec 2012 r.	2 000 000 € (9 054 000 PLN)	
4.3 Rozwój komercyjnych e-usług	18.05.2009 r. – 29.05.2009 r.	4 216 061 € (19 798 622 PLN)	Zwiększenie stosowania technologii informacyjnych i komunikacyjnych w gospodarce
	06.04.2010 r. – 07.04.2010 r.	2 000 000 € (8 141 000 PLN)	
	Listopad 2012 r.	1 000 000 € (4 527 000 PLN)	

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Szczegółowy opis osi priorytetowych RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007–2013*, s. 84–96, *Harmonogram konkursów wieloletni* według stanu na dzień 10 stycznia 2012 roku.

Wsparcie finansowe projektów z zakresu ICT zostało przewidziane w Osi Priorytetowej 4 „Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego”, dla której zarezerwowano około 6% wartości funduszy w RPO WK-P. Dedykowanie odrębnej osi dla projektów realizujących działania z zakresu e-usług oraz infrastruktury ICT podkreśla, jak duże znaczenie mają kwestie społeczeństwa informacyjnego dla regionu Kujaw i Pomorza (w wielu RPO projekty wdrażające ICT czy e-usługi są wspierane w ramach działań zawartych w różnych priorytetach). Realizacja wspomnianego powyżej strategicznego celu RPO WK-P wymaga wsparcia rozwoju regionu w kierunku gospodarki opartej na wiedzy, w której informacja jest podstawowym zasobem gospodarczym. W województwie kujawsko-pomorskim barierą w dostępie do oferowanych w świecie zasobów informacji jest niedostępność szerokopasmowej sieci informatycznej (która obecnie jest w budowie). Wskaźnikiem ilustrującym ten problem w odniesieniu do gospodarstw domowych jest odsetek

⁷ *Szczegółowy opis osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007–2013*, Załącznik do Uchwały nr 62/1040/10 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 12 sierpnia 2010 r., Toruń 2011, s. 6.

⁸ *Ibidem*, s. 9.

przyłączonych do sieci, który w 2005 roku wynosił w kujawsko-pomorskim 16,8% i był niższy od średniego dla Polski (22,5%)⁹. W przypadku przedsiębiorstw szerokopasmowy dostęp do Internetu w 2006 roku miało 42% podmiotów zlokalizowanych w regionie, przy średniej wartości tego wskaźnika dla Polski na poziomie 46%¹⁰. W związku z powyższym głównym celem wskazanym w Osi Priorytetowej 4 jest stworzenie warunków dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego w regionie¹¹. Projekty kwalifikujące się do wsparcia zostały sklasyfikowane w postaci trzech działań, w ramach których przewidziano w programowaniu 2007–2013 przeprowadzenie siedmiu konkursów, przy czym w latach 2009–2010 rozstrzygnięto cztery z nich, natomiast kolejne trzy (po jednym dla każdego działania) zostały zaplanowane do realizacji w 2012 roku (tabela 1).

Pierwszy konkurs odbył się w 2009 roku i dotyczył Działania 4.3 „Rozwój komercyjnych e-usług”. Łącznie w perspektywie finansowej 2007–2013 przewidziano trzy konkursy w ramach tego działania, przeznaczając na ten cel środki w wysokości nieco ponad 7 mln euro. Wyniki dwóch przeprowadzonych dotychczas konkursów wskazują na bardzo duże zainteresowanie wnioskodawców możliwością otrzymania dofinansowania projektów z zakresu ICT. W pierwszym konkursie złożono 61 wniosków o łącznej wartości ponad 23 mln PLN, w tym wnioskowano o dofinansowanie w wysokości 10 034 011,47 PLN, zatem poniżej dostępnej alokacji. Ostatecznie po ocenie formalnej oraz merytorycznej do dofinansowania skierowano 34 projekty o wartości 13 273 751,91 PLN, przy czym wykorzystano jedynie 34% planowanej alokacji. Kolejny konkurs dla Działania 4.3 cieszył się jeszcze większym zainteresowaniem wnioskodawców, którzy przedłożyli do oceny 85 wniosków na łączną wartość dofinansowania ponad 34 mln PLN, tj. 422% alokacji przeznaczanej na konkurs. Jednakże decyzję o przyznaniu dotacji uzyskało jedynie 30 projektów, dla których całkowita wartość dofinansowania stanowiła około 75% dostępnej alokacji (zob. tabela 2). Warto zauważyć, iż tak duża liczba złożonych wniosków (w stosunku do dwóch pozostałych działań, tj. 4.1 oraz 4.2) wynika z rodzaju beneficjentów uprawnionych do aplikowania w Działaniu 4.3, jest to bowiem jedyne działanie w Osi Priorytetowej 4 skierowane do przedsiębiorców (małych i średnich, mających siedzibę i prowadzących działalność na terenie Kujaw i Pomorza).

W ramach Działania 4.3 przewidziano wsparcie projektów mających na celu zastosowanie TIK w przedsiębiorstwie, prowadzenie działalności gospodarczej za pomocą sieci, tworzenie cyfrowych platform wymiany informacji, a także reorganizację przedsiębiorstwa w sposób pozwalający na wykonywanie przez pracowników

⁹ *Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007–2013*, s. 12.

¹⁰ *Spółeczeństwo informacyjne w liczbach 2010*, Departament Społeczeństwa Informacyjnego, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Warszawa 2010, s. 31.

¹¹ *Szczegółowy opis osi priorytetowych...*, *op. cit.*, s. 84.

telepracy. Zdecydowana większość spośród 64 dofinansowanych projektów dotyczy wdrożenia e-usług oraz telepracy. Należy zauważyć, iż maksymalna wielkość dofinansowania dla jednego projektu ustalona została na poziomie 500 tys. PLN, w rzeczywistości średnia wartość całkowita projektu wyniosła około 383 tys. PLN, a średnia kwota przyznanej dotacji 200 255,38 PLN. Ze względu na dużą liczbę wniosków ocenionych negatywnie w obydwu przeprowadzonych konkursach nie wykorzystano w pełni przyznanej alokacji. Do rozdysponowania pozostało jeszcze ponad 4,5 mln PLN w ostatnim konkursie przewidzianym na koniec 2012 roku.

Tabela 2

Wyniki konkursów przeprowadzonych w ramach Osi Priorytetowej 4 „Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego” RPO WK-P

Nazwa działania	Terminy naboru	Liczba wniosków		Liczba i wartość wniosków zatwierdzonych do dofinansowania
		Złożone	Ocena negatywna	
4.1 Rozwój infrastruktury ICT	14.06.2010 r. – 25.06.2010 r.	8	5	3 o łącznej wartości 25 512 176,40 PLN (EFRR: 17 393 422,33 PLN)
4.2 Rozwój usług i aplikacji dla ludności	01.03.2010 r. – 12.03.2010 r.	16	3	13 o łącznej wartości 28 176 518,15 PLN (EFRR: 21 015 469,95 PLN)
4.3 Rozwój komercyjnych e-usług	18.05.2009 r. – 29.05.2009 r.	61	27	34 o łącznej wartości 13 273 751,91 PLN (EFRR: 5 720 718,27 PLN)
	06.04.2010 r. – 07.04.2010 r.	85	55	30 o łącznej wartości 11 262 539,18 PLN (EFRR: 5 173 174,57 PLN)

Źródło: opracowanie własne na podstawie: uchwały Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz wyniki przeprowadzonych konkursów dla Osi Priorytetowej 4 dostępne na stronie www.mojregion.eu.

Dofinansowanie projektów dotyczących zastosowania ICT jest również możliwe w ramach Działania 4.2 „Rozwój usług i aplikacji dla ludności”, przy czym w tym przypadku dostęp do produktów projektu musi mieć charakter publiczny. O wsparcie finansowe w tym działaniu mogą aplikować jednostki samorządu terytorialnego, instytucje kultury, organizacje pozarządowe, szkoły wyższe oraz inne podmioty świadczące usługi publiczne, realizujące projekty obejmujące m.in. budowę i rozwój dedykowanych portali tematycznych oraz platform e-usług, np. z zakresu: nauki, zdrowia, turystyki, ochrony środowiska, kultury, administracji oraz e-obiegu dokumentów. W ramach tego działania zaplanowano przeprowadzenie dwóch konkursów, z czego pierwszy odbył się w 2010 roku, natomiast termin kolejnego został przewidziany na marzec 2012 roku. W zakończonym konkursie do oceny przedłożono 16 projektów na łączną kwotę dofinansowania 23 258 648,96 PLN (tj. około 113% przeznaczanej alokacji). Pozytywną ocenę uzyskało 13 wnioskodawców ubiegających się o wsparcie w wysokości ponad 21 mln PLN (102% przeznaczonych środków). Aby umożliwić dofinansowanie wszystkich projektów, których ocena merytoryczna została zakończona wynikiem pozytywnym, Zarząd Województwa podjął decyzję o przesunięciu do Działania 4.2 kwoty 356 000 euro

(1 425 424 PLN) z Działania 4.1 „Rozwój infrastruktury ICT”, dzięki czemu alokacja na ten konkurs wzrosła do kwoty 22 049 924 PLN¹². W gronie beneficjentów, którzy otrzymali wsparcie finansowe, znaleźli się m.in.: gmina Białe Błota (dofinansowanie na realizację dwóch projektów, tj. stworzenie informatycznego systemu zarządzania oświatą oraz rozwój platformy e-usług wykorzystywanej do komunikacji ze społecznością lokalną), szpital w Nakle nad Notecią (stworzenie zintegrowanego systemu e-usług publicznych w zakresie ochrony zdrowia) oraz Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego (zakup i wdrożenie elektronicznego obiegu dokumentów oraz elektronicznej archiwizacji dokumentacji medycznej). Ponadto: Kujawsko-Pomorski Urząd Marszałkowski w Bydgoszczy otrzymał 8,2 mln PLN na stworzenie e-administracji (jest to największa kwota dofinansowania przyznana w tym konkursie), Komenda Wojewódzka Policji w Bydgoszczy na uruchomienie publicznych punktów dostępu do Internetu w jednostkach policji zlokalizowanych w województwie, natomiast Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu otrzymał 1,4 mln PLN wsparcia realizowanej budowy Multimedialnego Centrum e-Edukacji i Wspierania Kształcenia Osób Niepełnosprawnych¹³.

Tabela 3
Projekt dofinansowane ze środków EFRR w ramach Działania 4.1. „Rozwój infrastruktury ICT”

Wnioskodawca	Tytuł projektu	Wartość projektu (PLN)	Wysokość dotacji (PLN)
Gmina Miasta Toruń	Nowoczesna sieć szerokopasmowa współdziałająca ze szkieletową siecią regionalną jako podstawa systemu informacyjnego miasta Toruń	15 806 161,40	10 127 819,58
Gmina Solec Kujawski	Budowa sieci szerokopasmowej na terenie miasta Solec Kujawski	6 713 050,00	5 020 879,00
Komenda Wojewódzka Policji w Bydgoszczy	Wdrożenie nowoczesnej platformy teleinformatycznej dla zarządzania bezpieczeństwem publicznym poprzez budowę centrum zarządzania sieciami i przetwarzania danych w KWP w Bydgoszczy	2 992 965,00	2 244 723,75

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Załącznik do uchwały nr 6/131/10 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 28 grudnia 2010 r., Załącznik do uchwały nr 83/1346/10 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 20.10.2010 r., Załącznik do uchwały nr 5/108/10 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2010 r.

Najwięcej środków finansowych w ramach Osi 4 przeznaczono dla projektów z zakresu infrastruktury telekomunikacyjnej. W ramach Działania 4.1 przewidziano

¹² Uchwała Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego nr 62/1041/10 z dnia 12 sierpnia 2010 r. zmieniająca uchwałę przyjmującą harmonogram konkursów na lata 2008–2013 dla projektów współfinansowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007–2013.

¹³ Załącznik do Uchwały Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego nr 62/1041/10 z dnia 12 sierpnia 2010 r.

możliwość dofinansowania: budowy lub rozbudowy szerokopasmowych sieci współdziałających ze szkieletowymi sieciami regionalnymi lub krajowymi, zakupów inwestycyjnych oraz robót budowlanych związanych z tworzeniem publicznych punktów dostępu do Internetu, a także robót budowlanych dotyczących obiektów i infrastruktury technicznej niezbędnej do utworzenia lub unowocześniania sieci i systemów telekomunikacyjnych i informatycznych wraz z zakupem sprzętu i oprogramowania¹⁴. Łączna alokacja na dwa konkursy przewidziane dla Działania 4.1 wynosi 56 688 731 PLN. W konkursie, który odbył się w czerwcu 2010 roku, o dotację ze środków unijnych ubiegało się ośmiu beneficjentów, wnosząc łącznie o dofinansowanie w wysokości 32,6 mln PLN (82% alokacji na konkurs przed decyzją o przesunięciu części środków do Działania 4.2). Ostatecznie jedynie trzy projekty zostały skierowane do dofinansowania (szczegóły w tabeli 3). Całkowita wartość przyznanego beneficjentom wsparcia wyniosła 17 393 422,33 PLN, co stanowi około 43% środków przeznaczonych na ten konkurs. Najwięcej z dostępnej puli (ponad 10 mln PLN, jest to również największa wartość dofinansowania przyznana jednemu beneficjentowi w ramach wszystkich działań w Osi 4) otrzymało miasto Toruń na realizację projektu pt. „Nowoczesna sieć szerokopasmowa współdziałająca ze szkieletową siecią regionalną jako podstawa systemu informacyjnego miasta Torunia”. Przedmiotem tego projektu jest budowa i uruchomienie sieci szerokopasmowej na potrzeby systemu informacyjnego miasta. Infrastruktura powstała w wyniku realizacji projektu będzie stanowić bazę dla wdrożenia nowoczesnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych w regionie. Działania zaplanowane w tym projekcie przewidują m.in.: zbudowanie połączeń kablowych o łącznej długości sieci około 60 km, utworzenie przyłączy do 173 punktów dostępowych o różnym charakterze, powstanie i włączenie do szkieletu sieci miejskiej sześciu węzłów szkieletowych w ramach sieci Urzędu Miasta. Realizacja projektu rozpoczęła się w kwietniu 2011 roku, a wszystkie planowane prace mają się zakończyć w grudniu 2013 roku¹⁵.

Poza przedstawionymi powyżej projektami, podlegającymi procedurze konkursowej, w ramach Osi Priorytetowej 4 przewidziano także wsparcie czterech projektów kluczowych: dwóch w Działaniu 4.1 o łącznej wartości dofinansowania 4,2 mln euro: „Infrastruktura dla szkoleń i usług” i „Toruński Inkubator Technologiczny” oraz dwóch w Działaniu 4.2 o łącznej wartości dofinansowania 18 mln euro: „eUsługi – eOrganizacja – pakiet rozwiązań informatycznych dla jednostek organizacyjnych województwa kujawsko-pomorskiego” i „Infostrada Kujaw i Po-

¹⁴ *Szczegółowy opis osi priorytetowych...*, *op. cit.*, s. 86.

¹⁵ Informacje uzyskane w Biurze Wdrażania Projektów, Departament Wdrażania RPO, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

morza – usługi w zakresie eAdministracji i Informacji Przestrzennej”¹⁶. Projekty te są obecnie w fazie realizacji.

Podsumowanie

Rozwój społeczno-gospodarczy i wzrost konkurencyjności regionów są obecnie w coraz większym stopniu związane z komunikacją oraz dostępem do informacji, stąd wśród różnorodnych działań podejmowanych przez władze coraz więcej uwagi poświęca się inicjatywom zmierzającym do budowy społeczeństwa informacyjnego. W województwie kujawsko-pomorskim przejawia się to nie tylko poprzez wyasygnowanie środków finansowych na wspieranie projektów z zakresu ICT w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego, ale również poprzez czynne zaangażowanie władz w budowę szerokopasmowej sieci internetowej czy też w uruchamianie e-usług dla ludności i przedsiębiorstw. Chociaż większość z projektów wspartych w ramach RPO WK-P 2007–2013 nadal jest w fazie realizacji, można już wskazać efekty podejmowanych w regionie działań dotyczących społeczeństwa informacyjnego. Według dostępnych danych odsetek przedsiębiorstw wykorzystujących szerokopasmowy dostęp do Internetu wzrósł w województwie w 2010 roku do poziomu 63% i był niższy o 3 punkty procentowe od średniej dla Polski¹⁷. Z kolei odsetek gospodarstw domowych posiadających dostęp do Internetu wzrósł w połowie 2011 roku do poziomu 61,1% i zrównał się ze średnią wartością dla kraju¹⁸. Pełna ocena efektów inicjatyw podejmowanych na terenie Kujaw i Pomorza na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego będzie możliwa po zakończeniu obecnego programowania.

Literatura

1. *Diagnoza Społeczna 2011, Warunki i jakość życia Polaków*, red. J. Czapiński, T. Panek, Warszawa 2011.
2. Doktorowicz K., *Koncepcja społeczeństwa informacyjnego w polityce Unii Europejskiej*, w: *Polskie doświadczenia w kształtowaniu społeczeństwa informacyjnego: dylematy cywilizacyjno-kulturowe*, materiały z ogólnopolskiej konferencji naukowej, Kraków 2001.

¹⁶ *Indykatorywny wykaz indywidualnych projektów kluczowych współfinansowanych w ramach RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007–2013*, s. 24–26.

¹⁷ GUS, *Mały Rocznik Statystyczny Polski 2011*, Zakład Wydawnictw Statystycznych, Warszawa 2011, s. 307.

¹⁸ *Diagnoza Społeczna 2011, Warunki i jakość życia Polaków*, red. J. Czapiński, T. Panek, Warszawa 2011, s. 303.

3. Goban-Klas T., Sienkiewicz P., *Spoleczeństwo informacyjne: Szanse, zagrożenia, wyzwania*, Wyd. Fundacji Postępu Telekomunikacji, Kraków 1999.
4. GUS, *Mały Rocznik Statystyczny Polski 2011*, Zakład Wydawnictw Statystycznych, Warszawa 2011.
5. *Indykatywny wykaz indywidualnych projektów kluczowych współfinansowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007–2013*.
6. Nowak J.S., *Spoleczeństwo informacyjne – geneza i definicje*, w: *Spoleczeństwo informacyjne. Doświadczenie i przyszłość*, red. G. Bliźniuk, Polskie Towarzystwo Informatyczne, Katowice 2006.
7. *Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007–2013*.
8. Soete L., *Building the Information Society for All Us, Final policy report of the high level expert group*, Brussels 1997.
9. *Spoleczeństwo informacyjne w liczbach 2010*, Departament Spoleczeństwa Informacyjnego, MSWiA, Warszawa 2010.
10. *Strategia rozwoju spoleczeństwa informacyjnego w Polsce do roku 2013*, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Warszawa 2008.
11. *Szczegółowy opis osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007–2013*, Załącznik do Uchwały nr 62/1040/10 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 12 sierpnia 2010 r., Toruń 2011.
12. Uchwały Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego.
13. <http://www.mojregion.eu>.

**SUPPORTING THE DEVELOPMENT OF INFORMATION SOCIETY FROM
THE EUROPEAN UNION FUNDS ON THE EXAMPLE OF REGIONAL
OPERATIONAL PROGRAMME FOR KUJAWSKO-POMORSKIE
VOIVODESHIP**

Summary

The paper presents basic information about rules as well as financial resources allocated for development information society in kujawsko-pomorskie voivodeship. The Regional Operational Programme includes also special priority axis dedicated for supporting projects that aim to increase access to broadband computer network and hence access to world information resources, internet services, multimedia services as well as to use of informational and communicational technologies in public services and economy.

Translated by Magdalena Mosionek-Schweda